

ASB кардарлары үчүн коммерциялык медиация кызматтарын көрсөтүү программасынын методологиясы

“Кыргыз Республикасындагы коммерциялык
медиация (Фаза 2): COVID-19га жооп” ЕРӨБ
жана IDLO долбоору

Ушул документ ЕРӨБ акционерлеринин Атайын корунан каржылануучу «Кыргыз Республикасындагы коммерциялык медиация (Фаза 2): COVID-19га жооп» Европанын реконструкция жана өнүктүрүү банкынын долбоору алкагында Укукту өнүктүрүү боюнча эл аралык уюм (IDLO) тарабынан даярдалган.

Техникалык кызматташуунун бул долбоору ЕРӨБ ишке ашырып жаткан Укуктук реформалар программасынын бөлүгү болуп саналат. Кошумча маалымат алуу үчүн кийинки шилтемени карагыла: <https://www.ebrd.com/what-we-do/sectors/legal-reform.html>

Мазмун

1-тиркеме. ASB кардарлары үчүн кадамдык нускамалар	3
Программа жөнүндө.....	3
Медиация деген эмне.....	4
Коммерциялык медиация деген эмне	4
Коммерциялык талаштарды чечүүдө медиациянын актуалдуулугу жана артыкчылыгы.....	4
Онлайн-медиация.....	8
Коммерциялык талаштар	8
Медиаторду табуу жана тандоо	9
Арыз берген тарап менен, ошондой эле талаштын башка тараптары менен медиатордун маалыматтык жолугушуусу	12
Тараптар менен медиацияны колдонуу жөнүндө келишим түзүү	12
Медиация процедурасынын өзгөчөлүктөрү	13
Медиация процедурасын аяктоо	14
2-тиркеме. Медиаторлор үчүн кадамдык нускама	15
Долбоорго катышуу үчүн документтер	15
Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү боюнча эл аралык уюм (IDLO) менен келишим түзүү максатында берилген документтер.	15
Медиацияга даярдык	16
Медиация процедурасын жүргүзүү.....	17
Медиация процедурасын аяктоо	17
Медиатордун отчетун жана тараптардын жашыруун анкетасын берүү	18
Долбоорго медиатордун катышуу этаптарынын чиймеси.....	18
3-тиркеме: долбоор боюнча медиацияны колдонууда ишкер кол кое турган документтердин тизмеси.	20

1-тиркеме. ASB кардарлары үчүн кадамдык нускамалар

Программа жөнүндө

Ушул Методология Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы (ЕРӨБ) жана Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү эл аралык уюму (IDLO) тарабынан ишке ашырылып жаткан (мындан ары - Кыргыз Республикасындагы Коммерциялык медиация долбоорунун (2-фаза) (мындан ары – Долбоор) алкагында даярдалган.

Долбоордун максаты – чакан жана орто бизнестин коммерциялык медиацияны колдонуусун илгерилетүү жана колдоо боюнча Өкмөткө көмөк көрсөтүү.

Методологиянын максаты - зарыл маалыматтарды берүү жана ишкерлерге – чакан жана орто бизнестин субъектилерине Долбоорго катышуу шарттарын түшүндүрүү.

Долбоордун алкагында **ASB**нын кардарлары үчүн коммерциялык медиацияны кызмат көрсөтүүлөр программасы ишке ашырылууда, ал төмөнкүлөрдү камтыйт:

- Чакан жана орто бизнесте медиациянын артыкчылыктары жөнүндө маалымдулукту жогортуу;
- *Коммерциялык келишимдерди түзүүдө ишкерлер тарабынан пайдалануу үчүн медиативдик эскертмелердин үлгүлөрүн берүү.*
(*Медиативдик эскертме* -талашты медиациянын жардамы менен чечүү жөнүндө келишимдеги шарт.);
- ASBнын кардарлары, кичи жана орто бизнес өкүлдөрү үчүн 25 коммерциялык иш боюнча медиация процедурасынын жүргүзүлүшүн колдоо.

Медиатордун жардамын ишкерлерге жеткиликтүү кылуу максатында Чакан жана орто бизнес үчүн коммерциялык медиацияны өнүктүрүү программасы коммерциялык талаштарды медиациялоо боюнча медиатордун кызматын каржылоону карайт. **(Долбоор медиатордун кызмат көрсөтүүлөрүн каржылоо шарттары жөнүндө кененирээк маалымат “Медиаторду издөө жана тандоо” бөлүмүндө көрсөтүлгөн.)**

Долбоордун өнөктөштөрү:

- «Кыргыз Республикасынын Республикалык медиаторлор коомчулугу» коомдук бирикмеси;
- Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкынын ASB программасы;
- Кыргыз Республикасынын Жогорку соту;
- Сот адилеттигинин жогорку мектеби;
- Медиация борборлору;
- Кыргыз Республикасынын бизнес-ассоциациялары.

Долбоордун байланыштары

Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү эл аралык уюму (IDLO), Кыргыз Республикасы, Бишкек ш., Кулатова көч., 21-5, 720005, тел: 0555 90 87 87

Медиация деген эмне

Медиация – бул өз ара алгылыктуу макулдашууга жетишүү үчүн талашып жаткан тараптардын кызыкчылыктарын макулдашууга келтирүү жолу менен медиатордун (медиаторлордун) жардамы менен талашты чечүүнүн жол-жобосу болуп саналат (Кыргыз Республикасынын 2017-жылдын 28-июлундагы № 161 «Медиация жөнүндө» Мыйзамы - мындан ары "Медиация жөнүндө" Мыйзам).

Коммерциялык медиация деген эмне

Коммерциялык медиация - ишкердик субъектилер ортосундагы коммерциялык талаштарды жөнгө салууда колдонулуучу медиация.

Коммерциялык талаштарды чечүүдө медиациянын актуалдуулугу жана артыкчылыгы

Кыргызстанда коммерциялык талаштар төмөнкүдөй тартипте чечилиши мүмкүн:

- *соттук тартипте (сотко доо арыз берүү менен);*
- *соттон тышкары: бейтарап сотко кайрылуу, медиация жол-жобосун жүргүзүү жолу менен.*

Медиация процедурасы дүйнө жүзү боюнча ар кандай татаалдыктагы, категориядагы жана деңгээлдеги талаштарды чечүүнүн натыйжалуу куралы катары кабыл алынган жана таанылган. Алсак, медиациянын эң маанилүү артыкчылыгы болуп чырды тараптардын ыктыярдуу жана адилеттүү чечими аркылуу чечилиши саналат, бул кызыкдар тараптарды бирдей канааттандыргандай болуш керек.

Мындан тышкары, медиациянын дүйнөдөгү актуалдуулугу медиация – талаштарды чечүүгө кызыкдар болгон ар бир ишкер үчүн оптималдуу болгон аз бюджеттүү, жеткиликтүү жана талаштарды тез чечүү процедурасы экендигинде. Бул талаштын чечилишине кызыкдар ар кандай ишкер үчүн оптималдуу.

Төмөндө коммерциялык талаштарды сот, бейтарап сот жана медиация аркылуу чечүү боюнча салыштырма таблица келтирилген:

Процедуранын өзгөчөлүктөрү	Медиация	Сот	Бейтарап сот
Процедуранын татаалдыгы	Кароонун түшүнүктүү жана тез процедурасы	Процесстик жана материалдык укуктун	Бейтарап сот талашты кароодо Регламенетти жетекчиликке алат

ASB кардарлары үчүн коммерциялык медиация кызматтарын көрсөтүү программасынын методологиясы

“Кыргыз Республикасындагы коммерциялык медиация (Фаза 2): COVID-19га жооп” ЕРӨБ жана IDLO долбоору

		талаптарына ылайык	
Талашты кароодо убакытты үнөмдөө	Чакан мөөнөттөр: 1-60 күн	Иш үч инстанцияда каралышы мүмкүн, ар бир инстанцияда ишти кароонун мөөнөтү иш келип түшкөн күндөн тартып эки айды түзөт.	Үч айга чейин, ал эми тездетилген жол-жоболор колдонулган учурда арбитр шайланган күндөн тартып бир айдан ашык эмес. Эгерде талаштын тараптарынын бири чет элдик инвестор болсо - эки ай.
Юридикалык жана башка чыгымдарды үнөмдөө	Медиатордун гана кызматы төлөнөт	Мамлекеттик алымды жана башка соттук чыгымдарды, ошондой эле юристтердин кызматтарын төлөө	Арбитраждык каттоо жыйымдарын, ошондой эле талашты териштирүүдө өзүнүн кызыкчылыктарын коргоого байланышкан башка чыгымдарды төлөө
Купуялуулук процедурасы	Толук купуялуулук	Айрым категориядагы иштерди кошпогондо, ачык териштирүү	Толук купуялуулук
Ким чечет	Тараптар	Сот	Арбитрлер
Талаштан ким утат	Эки тарап тең утат, анткени эки тарапка тең пайдалуу чечим кабыл алынат.	талаш тараптардын бири	талаш тараптардын бири

Чечим кабыл алынгандан кийин тараптардын мамилелеринин динамикасы	Мамилелер жана мындан аркы кызматташуу мүмкүнчүлүгү сакталып турат	Демейде, эреже катары, ортодогу чыр сакталып турат	Демейде, эреже катары, ортодогу чыр сакталып турат
Чечимдердин аткарылышы	Тараптар өз ыктыяры менен аткарышат Нотариустун аткаруу жазуусун колдонууга болот	Аткаруу өндүрүшүн колдонуу	Аткаруу өндүрүшүн колдонуу

Азыркы учурда эл аралык тажрыйбаны эске алуу менен медиация талаштарды чечүүнүн жолу катары эң ийкемдүү жана эффективдүү процедуралардын бири болуп саналат. Алсак, медиацияны колдонууда талаштар тараптардын өз ара алгылыктуу чечиминин негизинде чечилет, бул медиатордун жардамы менен иштелип чыккан чечимге эки тараптын тең канааттануусуна алып келет.

Медиация өткөн кылымдын 60-жылдарында АКШда өнүгө баштаган. Ал кезде АКШнын сот системасы өлкөнүн экономикасынын тез өнүгүшүнө жооп берген эмес. Талаштарды чечүүнүн жеткиликтүү формаларын колдонуу ниети америкалык бизнести чырларды (талаштарды) чечүүнүн бир жолу катары медиацияны активдүү колдонууга алып келди. Америка Кошмо Штаттарында медиациянын ийгилиги өткөн кылымдын 80-жылдарынын аягында Европада медиациянын тез өнүгө баштаганына көмөк болду. Ошентип, Улуу Британияда медиация таанылган Европанын биринчи өлкөсү болуп калды. Медиацияны өнүктүрүү боюнча дагы бир европалык лидер Нидерландия. Нидерландыда медиация алгач мамлекет жана сот органдары тарабынан колдоого алынган жана бүгүнкү күндө бул өлкөдөгү медиация практикасы башка өлкөлөр үчүн жакшы үлгү болуп саналат.

Медиацияны өнүктүрүү боюнча долбоорлорду өткөрүү медиация идеяларын жайылтууга жана атайын мыйзамдардын кабыл алынышына өбөлгө түздү. Ошондой эле, Россия, Казакстан, Белорусия, Молдова, Кыргызстан жана Өзбекстан КМШ өлкөлөрүндө медиация боюнча мыйзамдар кабыл алынган. Арменияда жарандык процесстик мыйзамдарга медиация боюнча өзүнчө жоболор киргизилген. Казакстанда медиация практикасы сотторго топтолгон. Беларусияда медиация практикасы негизинен тараптардын медиаторго ыктыярдуу кайрылуусунун эсебинен калыптанган.

Медиациянын принциптери жана алардын мааниси:

- **Ыктыярдуулук принциби:**

- тараптарды келип чыккан талашты чечүүнүн жолу катары медиацияны колдонууга мажбурлоого эч кимдин укугу жок;
- эч ким медиаторду талашты кароого мажбурлоого укугу жок;
- медиациянын натыйжасында тараптардын жетишкен келишимдери ыктыярдуу түрдө аткарылат.

- **Медиация тараптарынын кызматташуу жана тең укуктуулук принциби:**
 - медиация талашып жаткан тараптардын кызыкчылыктарын макулдашуу максатында конструктивдүү кызматташуунун негизинде жүргүзүлөт;
 - медиациянын тараптары медиаторду тандоодо, өз көз караштарын билдирүүдө жана өз ара алгылыктуу макулдашууну иштеп чыгууда бирдей мүмкүнчүлүктөргө ээ.
- **Медиатордун бейтараптык принциби** төмөнкүдөй чагылдырылат:
 - медиация учурунда медиатор эки тараптын тең кызыкчылыгында көз карандысыз жана калыс болуп, алардын медиацияга бирдей катышуусун камсыз кылат;
 - медиатордун бейтараптыгына таасир этүүчү жагдайлар болгондо, ал медиация жүргүзүүдөн баш тартууга милдеттүү.
- **Купуялуулук (жашырындуулук) принциби** камсыз кылат:
 - медиация учурунда медиацияга тиешелүү бардык маалыматтардын купуялуулугу сакталат;
 - Медиатор экинчи тарапка маалыматты берген тараптын макулдугу менен гана маалыматты ача алат;
 - медиациянын тараптары, эгерде алар башкасын макулдашпаса, медиацияга тиешелүү маалыматтарды ачыкка чыгара албайт.

Эскерте кетсек, **“Медиация жөнүндө” мыйзамга ылайык медиатор маалыматтык жолугушуунун жана медиациянын жүрүшүндө ага белгилүү болгон маалыматтар боюнча күбө катары суралышы мүмкүн эмес.**

Медиацияга ийкемдүү тараптар гана медиация процедурасын колдонушат, башкача айтканда медиация жолу менен жөнгө салына турган талаштар гана каралат.

“Медиация жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы (1-берене) жарандык, үй-бүлөлүк жана эмгек мамилелеринен, ошондой эле мыйзамда түздөн-түз каралган учурларда жазык-укуктук мамилелерден келип чыгуучу талаштарды медиацияны колдонуу чөйрөсүндө жөнгө салат.

Эгерде талаш медиацияга катышкан адамдардын же жоопкерчиликке жарамсыз адамдардын мыйзамдуу өкүлдөрү медиациянын тарабы катары процеске кирген учурларды кошпогондо, медиацияга катышпаган адамдардын же сот тарабынан жоопкерчиликке жарамсыз деп таанылган адамдардын кызыкчылыктарын козгосо, медиация колдонулбайт.

Медиация төмөнкү учурларда эффективдүү эмес:

- Чырдын күчөшүнүн жогорку деңгээли орун алса;
- Тарап жоопкерчиликке жарамсыз болгондон улам (психикалык оору, алкогольдук же баңгилик сыяктуу көз карандылыгы болсо) сүйлөшүүлөрдү жүргүзө албаса;
- Тараптардын ресурсу же интеллектуалдык теңсиздиги болсо (эгерде медиатор тең салмактоого мүмкүнчүлүгү болбосо);
- Системалуу физикалык же психикалык зомбулуктун/бир тараптын экинчисине көз карандылыгынын фактылары аныкталган болсо;
- Камсыз кылуучу чараларды көрүү же соттун чечимин алуу зарылчылыгы болсо;
- Тараптар өзүнүн бекем укуктук позициясына жана сотто жеңишке жетээрине бекем ишеним болсо;

- Тараптар сүйлөшүүгө даяр эмес;
- Медиацияга чечим кабыл алуу боюнча реалдуу ыйгарым укуктары жок адамдар катышса;
- Тараптар жагымдуу соттук тажрыйбаны түзүүнү жана келечектеги дооматтардан коргонууну каалашат;
- Талаштарды соттук териштирүү корпоративдик саясат болуп саналса.

Онлайн медиация

Учурда дүйнөлүк практикада онлайн медиация кеңири колдонулууда.

Онлайн медиация – медиация процедурасы, анын жүрүшүндө тараптар менен медиатордун ортосундагы байланышты камсыздоо үчүн виртуалдык (онлайн) платформалар жана сервистер колдонулат.

Онлайн медиация Covid-19 пандемиясынан бери кеңири колдонулуп келет жана төмөнкү учурларда натыйжалуу болот:

- өлкөнүн ичинде жарандардын жүрүүсүнө чектөөлөр болсо;
- тарап/тар онлайн сүйлөшүүнү кааласа(шса);
- тарап/тар бетме-бет сүйлөшкүсү келбесе (ишпесе);
- тараптар ар кайсы өлкөлөрдө же шаарларда жайгашкан болсо.

Онлайн медиация тараптарга убакытты жана жол чыгымдарын үнөмдөөгө мүмкүндүк бергени менен да ыңгайлуу.

Коммерциялык талаштар

Коммерциялык талаштар- чарба жүргүзүүчү субъектилердин, ишкерлердин ортосунда ишкердик жүргүзүү процессинде келип чыккан талаштар

Коммерциялык талаштардын түрлөрү:

- чарбалык келишимдерди аткаруу боюнча талаштар: акчалай суммаларды өндүрүү, зыяндын ордун толтуруу, келишим боюнча милдеттенмелерди аткаруу, келишимдерди бузуу жөнүндө;
- мүлккө менчик укугун белгилөө боюнча талаштар (мүлктү пайдаланууда тоскоолдуктарды четтетүү);
- бизнес ээлеринин ортосундагы талаштар (уюштуруучулардын/акционерлердин ортосундагы талаштар, корпоративдик талаштар, менчикти бөлүп чыгаруу);
- бизнес ээлери менен менеджмент ортосундагы талаштар (үлүштөрдү бөлүштүрүү, аныктоо, келтирилген зыяндын ордун толтуруу, кызматтык милдеттерди аткаруу, эмгек акыны төлөө, чыгымдын ордун толтуруу ж.б.);
- зыян тартууга байланыштуу талаштар;
- соода белгиси болгон укук туурасындагы талаштар.

Медиаторду издөө жана тандоо

Эгерде талаштын тараптары келишимде медиация эскертмесин караштырса, анда коммерциялык талаш биринчи кезекте медиация жолу менен чечилет. Мында тараптар өз ара макулдашуу боюнча бир же бир нече медиаторду тандашат.

Эгерде сот талаштын тараптарын медиацияга жиберсе, анда талаштын тараптарына да медиатордун талапкерлиги боюнча чечим кабыл алуу сунушталат.

Тараптар медиатор(лорду) издөө жана тандоо үчүн:

а) Долбоорго кайрылып, Долбоорго катышууга кызыкдар болгон медиаторлор тууралуу маалымат ала алат(алышат).

б) Кыргыз Республикасынын медиаторлордун коомдоштугунун (РМК) сайтында жайгаштырылган (<https://mediator.kg/mediators/>) медиаторлорунун республикалык реестри (мындан ары - Реестр) аркылуу ылайыктуу медиаторду издөө функциясын колдоно алат (алышат).

Медиаторлордун реестри алфавиттик тартипте түзүлгөн, ал эми реестрден медиаторду издөө төмөнкү параметрлер боюнча жүргүзүлүшү мүмкүн:

- медиатордун фамилиясы, аты, атасынын аты боюнча;
- медиатордун адистиги боюнча;
- аймак (регион) боюнча.

Медиатордун тажрыйбасы, билими, сертификаттары жана адистиги жөнүндө толук маалымат ар бир медиатордун **Мукабасында (Портфолио)** камтылган.

с) Кыргыз Республикасынын айрым сотторунда ачылган медиаторлордун кеңселерине кайрылса болот.

д) Медиация борборлоруна кайрылса болот:

- «Улуттук медиация борбору» коомдук бирикмеси (<https://mediationkg.com/>, email: mediatsiya.training@gmail.com)
- «Медиация жана укук борбору» коомдук бирикмеси (email: figura257@mail.ru)
- “Медиация жана сүйлөшүү борбору” жоопкерчилиги чектелген коому (<http://www.mediation-center.kg>, электрондук почта: office@mediation-center.kg)
- “Талаштардын альтернативдүү чечилишинин Борбордук Азия борбору” жоопкерчилиги чектелген коому (email: elvira@ca-adr.com)
- Стратегиялык башкаруу институту (email: gulchekhra.murzakhmatova@gmail.com)

Мыйзамдарда тараптар коммерциялык талаш соттун же бейтарап соттун кароосунда турган учурда да медиацияга кайрыла алышат деп каралган.

Эгерде тараптар медиацияга кайрылуу жөнүндө чечим кабыл алышса, анда сот талашты кароону токтото турса/кийинкиге калтырса болот.

Кыргыз Республикасынын «Медиация жөнүндө» Мыйзамынын 19-беренесине ылайык тараптар медиаторду өз алдынча тандашат. Медиаторду тандоо Кыргыз Республикасынын медиаторлорунун Бүткүл республикалык реестри аркылуу мүмкүн, анын сайтына шилтеме жогоруда көрсөтүлгөн.

Ишкерлер үчүн медиатордун кызматтары Долбоор тарабынан төлөнүшү үчүн медиатор Долбоордун катышуучусу экендигин тактоо керек, эгерде медиатор Долбоорго катышпай иштеп келген болсо, анда медиаторду Долбоордо катышуусун талкуулоо/сүнүш кылуу жана Долбоорго катышууга макулдугун алуу зарыл.

Долбоордун командасы РМК менен биргеликте Долбоорго катышууну каалаган медиаторлордун тизмесин даярдайт. Медиаторлордун көрсөтүлгөн тизмеси долбоорго катышкан ишкерлерге сунушталат.

ASB кардары Долбоорго медиация процедурасын өткөрүү жөнүндө арыз бере алат же көрсөтүлгөндү ASB аркылуу же электрондук түрдө whatsapp аркылуу: _____ же Google формасы _____ аркылуу жөнөтсө болот.

Арызда төмөнкүлөр көрсөтүлүшү зарыл:

- талаштын маңызы
- талаштын тараптары жөнүндө дайындар (тараптардын Аты-жөнү/компаниялардын аталыштары, ыйгарым укуктуу адамдардын байланыш дайыны), ошондой эле
- тарап медиаторду тандап алганы жөнүндө маалымат,
- медиатордун байланыштары (эгерде бири тандалган болсо).

ASB кардары Программанын консультанты менен байланышууга жана Долбоорго катышуу, анын ичинде медиаторду тандоо жана талаштын экинчи тарабы менен өз ара аракеттенүү жөнүндө зарыл маалыматты алууга укуктуу.

1-чийме. Долбоорго ишкерлердин катышуусу:

Жогорудагы схема Долбоордун колдоосу менен ишкерлердин коммерциялык медиация процедурасына катышуусуна байланыштуу кадамдык аракеттерин чагылдырат:

- 1) Коммерциялык талаш келип чыккан учурда ишкерлер (тараптар) талашты чечүү үчүн медиацияны колдонууну чечишти.
- 2) Талаш тараптары медиаторду(лорду) издейт жана тандайт
- 3) Тараптар Долбоор тарабынан медиатордун кызматтарын каржылоону чечишет, Долбоорго катышуу үчүн медиатордун макулдугун алышат,
- 4) Медиатор тараптар менен маалыматтык жолугушуу өткөрөт
- 6) Эгерде маалыматтык жолугушуунун жыйынтыгында тараптар медиация жүргүзүү жөнүндө макулдашса, алар медиатор менен медиацияны колдонуу жөнүндө келишим түзөт.
- 6) Медиатор медиация процедурасын жүргүзөт.
- 7) Медиация процедурасынын натыйжалары боюнча Тараптар медиациялык макулдашууга же медиацияны токтотуу жөнүндө макулдашууга кол коюшат.
- 8) Тараптар жашыруун анкетаны толтурушат.

Ишкерлер кызыккан бардык суроолор боюнча жогоруда көрсөтүлгөн байланыштар аркылуу Долбоордун кызматкерлери менен байланыша алышат.

Арыз берген тарап менен, ошондой эле талаштын башка тараптары менен медиатордун маалыматтык жолугушуусу

Тараптар медиаторду тандап алгандан кийин, медиатордун маалыматтык жолугушуусуна катышат.

Маалыматтык жолугушуу – бул медиация процедурасынын маңызын тактоо үчүн медиатордун талаштын тараптары менен жолугушуусу.

Маалыматтык жолугушуу сот, бейтарап сот көрсөтмөсү боюнча, ошондой эле тараптардын өздөрүнүн демилгеси боюнча өткөрүлүшү мүмкүн.

«Медиация жөнүндө» мыйзамга ылайык, маалыматтык жолугушуу тараптар үчүн милдеттүү болуп саналат жана эгерде тараптар маалыматтык жолугушууга судья, арбитр, тергөөчү жана сот тарабынан жөнөтүлгөн болсо, тараптар медиатор менен маалымат жолугушуусуна катышуудан баш тартууга укугу жок. тергөө органынын ыйгарым укуктуу кызмат адамы.

Калган бардык учурларда тараптардын медиатор менен маалымат жолугушуусу ыктыярдуу негизде ар бир тарап менен жекече же бардык кызыкдар тараптар менен бир убакта өткөрүлөт.

Эгерде маалыматтык жолугушуудан кийин тараптар медиацияга кайрылууга макул болушса, медиацияны колдонуу жөнүндө келишимге кол коюлат.

Эгерде тараптардын бири медиация үчүн тандалган талапкер менен макул болбосо, анда бул учурда тараптарга эки тарапка тең ылайыктуу башка медиатордун вариантын табуу сүнүшталат. Эгерде тараптардын бири медиацияны колдонууга макул болбосо, анда талаш-тартышты чечүүдө медиация колдонулбайт.

Тараптар менен медиацияны колдонуу жөнүндө келишим түзүү

Медиация процедурасы талаштын тараптары менен медиатор медиацияны колдонуу жөнүндө келишимге кол койгондон кийин башталат.

Медиацияны колдонуу жөнүндө келишимге кол коюунун алдында кандайдыр бир суроолор пайда болсо, ASB кардары ар дайым Программанын консультанты менен байланыша алат.

Медиацияны колдонуу жөнүндө макулдашуу тараптар менен медиатордун ортосундагы талашты медиация жолу менен чечүү боюнча жазуу жүзүндөгү макулдашуу болуп саналат.

“Медиация жөнүндө” Мыйзамдын 21-беренесине ылайык медиацияны колдонуу жөнүндө келишимде төмөнкүдөй маалыматтар көрсөтүлүүгө тийиш:

- 1) келишим түзүлгөн датасы жана орду;
- 2) талаш тараптардын фамилиясы, аты жана атасынын аты же аты;
- 3) талаш тараптын өкүлдөрүнүн фамилиясы, аты жана атасынын аты же алардын ыйгарым укуктарын күбөлөндүргөн документтердин реквизиттерин көрсөтүү менен;
- 4) медиатордун же медиаторлордун фамилиясы, аты жана атасынын аты;
- 5) талаштын предмети;
- 6) медиация тили;
- 7) медиациянын купуялуулугу жана мындай милдеттенмени аткарбай коюунун кесепеттери жөнүндө тараптардын макулдашуусу;
- 8) орду, медиация процедурасынын катышуучулары;
- 9) медиацияга байланыштуу чыгымдарды төлөөнүн шарттары жана тартиби, ошондой эле медиатордун жардамы үчүн эмгек акынын өлчөмү;
- 10) медиациянын мөөнөтү;
- 11) медиациянын тартиби.

Медиация процедурасынын өзгөчөлүктөрү

Медиация процедурасын баштаар алдында медиатор тараптарды медиацияны жүргүзүү эрежелери менен тааныштырат.

Медиация жол-жобосунун алкагында, эреже катары, иштин төмөнкү формалары колдонулат:

- 1) келип чыккан талашты, аны медиатордун талаштын эки тарабы менен бирдикте чечүүнүн варианттарын талкуулоо;
- 2) медиатор тарабынан келип чыккан талаш-тартышты ар бир тарап менен өз алдынча жекече талкуулоо (бетме-бет). Мында медиатор иштин формасын, жолугушуулардын кезегин, аларды өткөрүү убактысын өз алдынча аныктоого укуктуу.

Бетме-бет жолугушуунун артыкчылыгы: талаштын тараптары медиатор менен купуя маалымат менен бөлүшө алат, ошондой эле талаштын экинчи тараптын катышуусунда бир тарап айткысы келбеген маселенин деталдарын айта алат.

Медиация жол-жобосу бир медиатор же эки медиатор (**ко-медиация**) тарабынан жүргүзүлүшү мүмкүн.

Медиация жол-жобосун жүргүзүү орду медиатор тарабынан талаштын тараптары менен макулдашылат.

Маанилүү: медиациянын алкагында талаштын тараптары медиатордун жардамы менен алар үчүн өз ара пайдалуу чечимди өз алдынча иштеп чыгышат.

Ошондой эле ASB кардары Долбоордун консультанты менен байланышууга жана анын суроолоруна купуя негизде жооп алууга укуктуу экенин билүү маанилүү.

Медиация процедурасын аяктоо

Медиация процедурасы медиация келишимине же медиацияны токтотуу жөнүндө макулдашууга кол коюу менен аяктайт.

Медиация келишимине кол коюу тараптар медиатордун жардамы менен талаш-тартышты өз ара алгылыктуу жана өз ара пайдалуу чечимге келе алганын билдирет.

Медиативдик макулдашуу жазуу жүзүндө түзүлөт жана төмөнкү жоболорду камтууга тийиш (“Медиация жөнүндө” Мыйзамга ылайык):

1. келишим түзүлгөн датасы жана орду;
2. фамилиясы, аты жана атасынын аты же талаш тараптардын аталышы;
3. талаш тараптын өкүлдөрүнүн фамилиясы, аты жана атасынын аты же алардын ыйгарым укуктарын күбөлөндүргөн документтердин реквизиттерин көрсөтүү менен;
4. талаштын предметинин сыпаттамасы;
5. медиация процедурасына катышкан медиатордун же медиаторлордун фамилиясы, аты жана атасынын аты;
6. келишимдин шарттары, аларды аткаруунун ыкмалары жана шарттары жана аларды аткарбоо же талаптагыдай аткарбай коюунун кесепеттери;
7. мыйзамдын талаптарына каршы келбеген башка шарттар.

- Медиативдик макулдашуу нотариус же нотариалдык аракеттерди жасоого ыйгарым укуктуу кызмат адамы тарабынан күбөлөндүрүлүшү мүмкүн.
- Эгерде тараптар сотто талашты карап жаткан учурда медиацияны колдонсо, анда медиативдик макулдашуунун негизинде сот жарашуу келишимин бекитиши мүмкүн.
- Мыйзамдар медиативдик макулдашуунун шарттарын аткаруу үчүн нотариустун аткаруу баракчасын аткарууну медиативдик макулдашууда кароо мүмкүнчүлүгүнө жол берет.

Эгерде коммерциялык талаш соттун алдында турса, жана тараптар медиативдик макулдашуу түзүшкөн болсо, сот жарашуу макулдашуусун бекитет жана өндүрүштү токтотот.

Медиацияны токтотуу жөнүндө макулдашуу Тараптар макулдашууга/же өз ара пайдалуу чечимге келе албаган учурда кол коюлат. Эгерде тараптар бир пикирге келе албаса, алар медиаторго арыз менен кайрыла алышат.

Анкета

- Эгерде медиация процедурасы Долбоордун алкагында медиатор тарабынан жүргүзүлсө, анда медиатор тарабынан медиация процедурасынын катышуучуларына анкета толтуруу сунушталат. Анкета жашыруун түрдө толтурулат. Медиациянын тараптарынын жашыруун анкеталары медиатордун ишин жакшыртуу/жакшыртуу үчүн маанилүү инструмент, алынган маалыматтардын негизинде Программа медиацияны өнүктүрүүнүн жаңы ыкмаларын иштеп чыгат.

2-тиркеме. Медиаторлор үчүн кадамдык нускама

Долбоорго катышуу үчүн документтер

Кыргыз Республикасынын медиаторлору “Кыргыз Республикасындагы коммерциялык медиация (II фаза: COVID-19га жооп” долбооруна катыша алышат. Долбоор Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы (ЕРӨБ) тарабынан каржыланат жана Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү боюнча эл аралык уюм (IDLO) менен биргеликте ишке ашырылат.

Долбоорго катышуу үчүн жалпы республикалык реестрде катталган жана Реестр системасында жеке кабинети бар коммерциялык медиация боюнча адистешкен медиаторлор чакырылат. Долбоорго катышуу үчүн сиз төмөнкү документтерди беришиңиз керек:

- Медиатордун күбөлүгү;
- Резюме;
- Паспорт.

Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү боюнча эл аралык уюм (IDLO) менен келишим түзүү максатында берилүүчү документтер.

Долбоорго катышуу үчүн медиатор Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү боюнча эл аралык уюмдун (IDLO) Филиалы тарабынан сунушталган Долбоор менен кызматтарды көрсөтүү келишимин түзөт жана төмөнкү документтердин пакетин берет:

- Медиатордун күбөлүгүн;
- Патенттин же жеке ишкер катары катталгандыгы жөнүндө күбөлүктүн көчүрмөсүн;
- Паспорттун көчүрмөсүн;
- Банк реквизиттерин;
- Медиацияны колдонуу жөнүндө келишимдин көчүрмөсүн.

Медиатор кызматтарды көрсөтүү келишимине кол койгондо, келишимде көрсөтүлгөн коммерциялык талаш боюнча медиация процедурасын жүргүзгөндүгү үчүн медиаторго сый акы Долбоор тарабынан төмөнкүдөй өлчөмдөрдө жүзөгө ашырылат: медиативдик макулдашууга кол койдуртуп медиация процедурасын жүргүзүү - 150 доллар, медиативдик макулдашууга кол койдуртпастан медиация процедурасын жүргүзүү - 100 доллар.

Зарыл учурда, IDLO медиация процедурасын жүргүзүү үчүн бөлмө бере алат.

Медиация аяктагандан кийин медиатор төмөнкү документтерди берүүгө тийиш:

- медиатордун отчетун;
- тараптар тарабынан толтурулган жашыруун анкеталар.

Бардык документтер берилгенден кийин Долбоор медиатордун эсептешүү эсебине акча каражаттарын которуу жолу менен медиатордун кызмат акысын төлөйт.

Медиацияга даярдык

Медиация колдонуудагы мыйзамдар ылайык менен бир нече этаптан турат: медиацияга даярдык, медиация процедурасы жана медиацияны аяктоо.

А) Медиацияга даярдык стадиясына төмөнкүлөр кирет:

- тараптар менен маалыматтык жолугушууну өткөрүү;
- медиацияны колдонуу жөнүндө келишимди түзүү.

Маалыматтык жолугушуунун жүрүшүндө медиатор төмөнкүлөрдү аныктайт:

- талаш медиацияга туура келеби, талаш коммерциялык болубу;
- чырдын күчөшүнүн даражасы,
- тараптардын кызыкчылыктары
- медиация процедурасынын катышуучуларынын курамы (тараптардын жеке катышуусу артыкчылыкка ээ),
- медиациянын катышуучуларынын жүрүм эрежелерин тактайт.

Мындан тышкары, маалыматтык жолугушуунун жүрүшүндө медиатор медиациянын убактысын жана ордун, башка уюштуруу маселелерин аныктайт.

Маалыматтык жолугушуунун жыйынтыгында, эгер тараптар медиацияны колдонууга даярдыгын билдиришсе, анда медиацияны колдонуу жөнүндө келишим түзүлөт.

Б) Тараптар менен медиацияны колдонуу жөнүндө келишим түзүү

Медиация процедурасы талаштын тараптары медиацияны колдонуу жөнүндө келишимге кол койгондон кийин башталат.

Медиацияны колдонуу жөнүндө келишимдин мазмунуна карата талаптар «Медиация жөнүндө» мыйзамдын 21-беренесинде каралган.

Ошондой эле медиацияны колдонуу жөнүндө келишимде төмөнкүлөрдү караштыруу сунушталат:

- онлайн медиацияны же гибридик форманы (медиациянын бетме-бет формасы менен бирге онлайн медиацияны) жүргүзүү мүмкүнчүлүгү;
- Долбоордун талаптарына ылайык маалыматты/документтерди берүүгө Талаш тараптын макулдугу.

(Туркмени кара – медиацияны колдонуу боюнча келишимдин үлгүсү.)

Долбоордун алкагында медиация процедурасын өткөрүү үчүн медиаторлор Тараптардын көңүлүн медиацияны колдонуу жөнүндө Макулдашуунун шарттарына, медиация процедурасын медиацияны колдонуу жөнүндө келишимге кол коюлган күндөн тартып 15 календардык күн мөөнөттөн ашпаган мөөнөттө өткөрүүгө бурууга тийиш. Эгерде

медиация процедурасы узак мөөнөткө узартылса, медиатордун жардамы үчүн акы төлөө келишимдик негизде тараптардын каражаттарынын эсебинен жүргүзүлөт.

Медиация процедурасын жүргүзүү

<u>Медиация процедурасынын этаптары:</u>	<u>Онлайн медиация процедурасынын этаптары:</u>
<ul style="list-style-type: none">• Медиатордун кириш сөзү.• Тараптардын бечачары (презентациясы).• Сүйлөшүүлөрдүн темасын жана талкуу үчүн маселелерди аныктоо (талкуу).• Сунуштарды иштеп чыгуу жана жолдорун табуу.• Медиация макулдашуусун түзүү. <p>Керек болсо, бетме-бет жолугушууну колдонсоңуз болот.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Онлайн жолугушууну (сессияны) пландаштыруу.• Медиация үчүн электрондук аянтчаны тандоо.• Катышуучуларды чакырып, байланыш түзүү.• Конференцияга катышуучулардын кириши.• Медиатордун кириш сөзү.• Катышуучулардын суроолору.• Документ алмашуу.• Талкуу жана соодалашуу.• Сессия залын түзүү (бетме-бет кеңеш үчүн) жана катышуучуларды сессия залына чакыруу, бетме-бет кеңешмени өткөрүү жана бүтүрүү.• Медиативдик макулдашууну түзүү.• Пикир алышуу жана жолугушууну бүтүрүү.

Онлайн медиацияны жүргүзүүдө Тараптар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте электрондук кол тамганы колдонуу менен документтерге кол кое алышат жана ошол эле учурда электрондук почта аркылуу документтер менен алмаша алышат.

Медиативдик макулдашууга кол коюу тараптардын медиатордун жардамы менен талашты эки тарапка тең пайдалуу чечүү жолун таба алганын жана мындан аркы кызматташууга багытталганын билдирет.

Медиация процедурасын аяктоо

Медиация процедурасы Медиативдик макулдашууга (эгер тараптар өз ара пайдалуу чечимге келсе) же медиацияны токтотуу жөнүндө макулдашууга кол коюу менен аяктайт.

Медиативдик макулдашуунун мазмунуна карата талаптар “Медиация жөнүндө” Мыйзамдын 22-беренесинде каралган.

Медиацияны токтотуу макулдашуусу тараптар иштеп жаткан көз караштар боюнча макулдашууга жетише албаган учурда кол коюлат.

Медиация жол-жобосун токтотуу жөнүндө макулдашуунун негиздери:

- Медиатордун жазуу жүзүндөгү арызы, эгерде медиатор медиация процессинин жүрүшүндө бул учурда медиация процедурасын колдонуу орунсуз деген тыянакка келсе;
- Тараптардын биринин жазуу жүзүндө берилүүчү жана кызыкдар тараптарды (экинчи тарапты, медиаторду) кабардар кылып, медиация процедурасынан баш тартуусу;
- Медиацияны колдонуу жөнүндө келишиминде каралган башка негиздер.

Медиатордун отчетун жана тараптардын жашыруун анкетасын берүү

Эгерде медиация процедурасы Долбоордун алкагында медиатор тарабынан жүргүзүлсө, анда медиаторлор медиация боюнча Отчет беришет, ошондой эле Тараптарга жашыруун анкеталарды толтурууну сунушташат.

Медиатордун жашыруун анкеталарына жана отчетторуна талдоо жүргүзүүнүн натыйжасында алынган маалымат медиаторлордун ишин жакшыртуу жана өркүндөтүү жана өлкөдө медиацияны өнүктүрүү үчүн маанилүү.

Долбоорго медиатордун катышуу этаптарынын чиймеси

Төмөндөгү схема Долбоордун алкагында медиатордун кадамдык аракеттерин чагылдырат:

1. Эгерде ишкерлер - талаштын тараптары коммерциялык талашты чечүү үчүн медиаторго кайрылса, медиатор алар менен маалыматтык жолугушуу өткөрөт;
2. Эгерде маалыматтык жолугушуунун жыйынтыгында талаш тараптары медиацияга кайрылуу жөнүндө чечим кабыл алышса, медиатор алар менен медиацияны колдонуу жөнүндө келишим түзөт;
3. Медиатор медиатордун кызматтарын каржылоо үчүн Долбоор менен кызмат көрсөтүү келишимин түзөт;
4. Медиатор медиация процедурасын жүргүзөт;
5. Медиация процедурасынын жыйынтыгы боюнча Тараптар медиативдик макулдашууга же медиацияны токтотуу жөнүндө макулдашууга кол коюшат;
6. Медиация процедурасы аяктагандан кийин Тараптар жашыруун анкета толтурушат, медиатор медиация процедурасы жөнүндө Отчет даярдайт;
7. Долбоор менен кызмат көрсөтүү келишими боюнча милдеттенмелерди аткарууда медиатор Отчетту, ошондой эле Тараптар толтурган жашыруун анкеталарды берүүгө тийиш.

ASB кардарлары үчүн коммерциялык медиация кызматтарын көрсөтүү программасынын методологиясы

“Кыргыз Республикасындагы коммерциялык медиация (Фаза 2): COVID-19га жооп” ЕРӨБ жана IDLO долбоору

Чийме:

3-тиркеме: долбоор боюнча медиацияга кайрылууда ишкер кол кое
турган документтердин тизмеси.

(Арыз ээсинин толук аты-жөнү)

(арыз ээсинин дареги жана байланыш маалыматтары)

Медиация боюнча маалыматтык жолугушууну уюштуруу жөнүндө арыз

Мен, _____
_____ фамилиясы Аты Атасынын аты

_____ дареги, телефон номерлери (мобилдик номер/what's app), факс номери, электрондук почта
даректери

_____ менен
_____ Аты-жөнү (аталышы).

_____ аркылуу

,
_____ дареги, телефон номерлери (мобилдик номер/what's app), факс номери, электрондук почта
даректери

_____ келип чыккан
талаш боюнча медиация процедурасын жүргүзүү мүмкүнчүлүгү боюнча байланышууну
суранам.

_____ Аты-жөнү (аталышы). Талаштын тараптары

_____ дареги, телефон номерлери, факс номерлери, электрондук почта даректери

Талаштын предмети

Колтамга:

**Медиацияны колдонуу жөнүндө
КЕЛИШИМ № ____**

Бишкек
шаары

202__ - жылдын " ____ " _____

Тараптардын ортосунда келип чыккан талашты (талаштарды) жөнгө салуу үчүн тараптардын ыктыярдуулугу, кызматташуусу жана тең укуктуулугу, Медиатордун бейтараптыгы принциптерин жетекчиликке алуу менен Тараптар ушул келишимге ылайык тараптардын ортосундагы талашты медиация тартибинде чечүү жөнүндө макулдашууга келишти.

(толук аты)

(өкүл анын негизинде иш жүргүзгөн документ) негизинде иш алып барган, мындан ары "1-Тарап" деп аталат, бир жагынан

(толук аты)

негизинде иш алып барган (өкүл анын негизинде иш жүргүзгөн документ), мындан ары "2-Тарап" деп аталат, экинчи жагынан, мындан ары "Тараптар" деп аталат жана Медиатор

(ТОЛУК АТЫ)

№ _____ күбөлүктүн негизинде иш алып барган, мындан ары "Медиатор" деп аталат, медиацияны колдонуу жөнүндө ушул келишимди (мындан ары - Келишим) төмөнкүдөй түзүштү:

1. КЕЛИШИМДИН ПРЕДМЕТИ

1.1. Тараптар _____

(талаштын (тардын) предмети)

талаш (талаштарды) жөнгө салуу боюнча макулдашты:

1.2. Медиация процедурасынын жүрүшүндө тараптар сотто же арбитражда өндүрүштү токтото турууга макулдашты.

2. МЕДИАЦИЯ ПРОЦЕДУРАСЫН ЖҮРГҮЗҮҮ ТАРТИБИ

2.1. Бул келишим боюнча медиация процедурасы «Медиация жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана ушул Макулдашууга ылайык Медиатор тарабынан ишке ашырылат.

2.2. Медиация процедурасы жеке жана/же онлайн режиминде (тиешелүүсүн тандаңыз) _____ тилде _____ дарегинде, мында Тараптар медиация процедурасын Долбоордун Бишкек ш., Кулатова көчөсү, 21-5, Долбоорду медиация процедурасы башталганга чейин _____ (_____) календардык күн мурда билдирүү менен жүргүзүлөт.

2.3. Тараптар өз ара мамилелеринде жана медиаторлорго карата талашты кароонун жүрүшүн татаалдаштырышы мүмкүн болгон, макулдашууга жетишүүгө тоскоолдуктарды жаратуучу аракеттерден же жүрүмдөн алыс болууга милдеттүү.

2.4. Тараптар жана медиатор талашты чечүү үчүн бардык күчүн жумшай тургандыктарын макулдашты. Талашты чечүүнүн өз ара пайдалуу варианты табылган учурда Тараптар медиация келишимине кол коюшат, аны тараптар ыктыярдуу түрдө жана медиация келишиминде белгиленген мөөнөттөрдө аткарышат.

2.5. Тараптар талашты медиация процедурасынын алкагында чече албаган учурда, медиация процедурасы токтотулат жана Тараптар андан ары сотто, бейтарап сотто төмөнкүлөргө шилтеме жасоого укуктуу эмес:

- 1) Тараптардын биринин медиация процедурасына кайрылуу сунушуна же Тараптардын биринин медиацияга катышууга даярдыгына;
- 2) Талашты жөнгө салууга мүмкүн болгон медиациянын Тараптарынын бири тарабынан айтылган пикирлерге же сунуштарга;
- 3) Медиациянын жүрүшүндө тараптардын биринин айткандары же мойнуна алган сөздөрүнө;
- 4) Медиатордун талашты чечүү боюнча сунушту кабыл алуу фактысына;
- 5) Медиация максатында гана даярдалган документке.

2.6. Тараптар медиация процедурасына жеке жана/же өкүлдөрдүн катышуусу менен катышууга макулдашышты, ошондой эле өкүлдөр да катышат (зарыл болгон учурда):

1. 1-тарап

Аты-жөнү _____,

ыйгарым укуктарын ырастоочу документтер _____.

2. 2-тарап

Аты-жөнү _____,

ыйгарым укуктарын ырастоочу документтер _____.

2.7. Өкүлдөр ошондой эле медиация процессинде алынган маалыматтардын купуялуулугун сактоого макул болушат.

2.8. Тараптар зарыл болгон учурда бири-бири менен жана Медиатор менен макулдашуу боюнча медиация жол-жобосуна катышуу үчүн катышуусу зарыл деп эсептеген башка адамдарды да тарта ала тургандыгы жөнүндө макулдашышты.

2.9. Медиациянын тараптары төмөнкүлөргө милдеттүү:

2.9.1. медиаторго анын талабы боюнча медиация жол-жобосун жүргүзүү үчүн зарыл болгон документтерди жана маалыматтарды берүүгө;

2.9.2. медиация процедурасын уюштуруунун жана өткөрүүнүн жүрүшүндө аны кызыктырган маселелер боюнча медиаторго зарыл түшүндүрмөлөрдү берүүгө;

2.9.3. медиатор үчүн зарыл болгон документтерди толтуруу;

2.9.4. медиациянын принциптерин сактоого;

2.9.5. медиация процедурасынын жүрүшүндө алынган маалыматтардын купуялуулугун сактоого.

2.10. Медиациянын тараптары төмөнкүлөргө укуктуу:

2.10.1. ушул келишим боюнча өзүнө алган милдеттерди сактоо менен медиация процедурасын жүргүзүүдөн баш тартууга;

2.10.2. медиация процедурасын жүргүзүүдө келип чыккан маселелер боюнча медиатордон оозеки түшүндүрмөлөрдү алууга.

2.11. Медиатор төмөнкүлөргө милдеттенет:

2.11.1. “Медиация жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык медиация процедурасын жүргүзүүнү камсыз кылууга;

2.11.2. Тараптарга медиация процедурасын жүргүзүү боюнча түшүндүрмөлөрдү берүүгө;

2.11.3. ушул Келишим боюнча иштин жүрүшүндө алынган жана түзүлгөн маалыматтардын, документтердин жана башка материалдардын купуялуулугун камсыз кылууга.

2.12. Медиатор төмөнкүлөргө укуктуу:

2.12.1. талаштын Тараптары менен макулдашуу боюнча медиация процедурасын уюштуруунун жана өткөрүүнүн жолдорун жана ыкмаларын өз алдынча аныктоого;

2.12.2. медиация процедурасын жүргүзүүнү камсыз кылуунун жүрүшүндө келип чыккан маселелер боюнча талаштын Тараптарынан оозеки түшүндүрмөлөрдү алууга;

2.12.3. эгерде анын Тараптары менен медиация процедурасы колдонуудагы мыйзамдардын ченемдерине ылайык талашты жөнгө салууга алып келбейт деп эсептесе, медиация процедурасын токтотууга.

2.13. Тараптар Кыргыз Республикасындагы Укукту өнүктүрүү боюнча эл аралык уюмдун (ИДЛО) ЕРӨБ Филиалынын “Кыргыз Республикасында коммерциялык медиацияны өнүктүрүү” долбооруна катышууга макул болушат жана бул Келишимге кол коюу менен төмөнкүлөргө макул болушат:

- 1) медиатор үчүн зарыл болгон маалыматтарды берүү (медиация процедурасын узартуудан жазуу жүзүндөгү баш тартуу, талаш тарап - юридикалык жактын жоюлушун ырастоочу документтер ж.б.);
- 2) медиация процедурасынын катышуучусунун жашыруун анкетасын толтуруу;
- 3) ЕРӨБ-IDLOнун “Кыргыз Республикасында коммерциялык медиацияны өнүктүрүү” Долбооруна анкетага ылайык берилген маалыматтарды иштеп чыгуу жана берүү.

3. МЕДИАЦИЯНЫН ШАРТТАРЫ

3.1. Тараптар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган салыктарды жана жыйымдарды эске алуу менен медиацияны жүргүзүүгө байланышкан Медиатордун чыгашаларын кошкондо, Медиатордун жардамы үчүн төлөмдүн суммасын IDLO тарабынан Долбоордун алкагында төлөнүшү жөнүндө макулдашты.

3.2. Талашты медиация тартибинде чечүү ушул келишимге кол коюлган күндөн тартып _____ (_____) календардык күндөн ашпаган мөөнөттө аяктайт. Медиация процедурасы _____ (_____) календардык күндөн ашык узартылган учурда, Медиатордун жардамын төлөө башка мөөнөткө келишимдик негизде тараптардын каражаттарынын эсебинен жүргүзүлөт.

3.3. Медиациянын мөөнөтү тараптардын кошумча макулдашуусу боюнча узартылышы мүмкүн, бирок алтымыш календардык күндөн ашпагандай болууга тийиш.

4. КУПУЯЛУУЛУК

4.1. Тараптар жана медиатор медиация процедурасын жүргүзүүдө алынган маалымат купуялуу болуп саналат жана аны эч ким ачыкка чыгарууга укугу жок деп макулдашышты.

4.2. Купуя маалыматты ачыкка чыгарган учурда Тараптар жана Медиатор Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартат.

5. МЕДИАЦИЯНЫН ТОКТОТУЛУШУ

5.1. Медиация төмөнкү учурларда токтотулат:

- 1) тараптардын медиация келишимине кол коюусу - мындай келишимге кол коюлган күндөн тартып;
- 2) медиатор тарабынан талашты медиация жолу менен чечүү мүмкүнчүлүгүн жокко чыгаруучу жагдай аныкталган күндөн тартып;
- 3) талашты медиация жолу менен чечүү мүмкүн болбогондуктан бир, бир нече же бардык тараптардын медиациядан жазуу жүзүндө баш тартуусу - тараптар жазуу жүзүндөгү баш тартууга кол койгон күндөн тартып;
- 4) медиациянын мөөнөтүнүн бүтүшү;
- 5) тараптардын бири жеке жак каза болгондо же юридикалык жак болуп саналган тараптардын бири жоюлса, -
- 6) өлгөн же юридикалык жактын ишин токтотуу катталган күндөн тартып.

5.2. Медиация процедурасын, анын ичинде Медиатордун, Тараптардын же талаштын Тараптарынын биринин демилгеси боюнча токтотулушу медиатор тарабынан өз милдеттерин аткарганга жана талаптагыдай аткарганга билдирбейт.

6. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

6.1. Ушул келишимдин шарттарында каралбаган бардык башка учурларда тараптар Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарын жетекчиликке алышат.

6.2. Бул келишим боюнча бардык пикир келишпестиктер сүйлөшүү жолу менен чечилет.

6.3. Бул Макулдашуу ушул Макулдашууга Тараптар кол койгон учурдан тартып күчүнө кирет жана төмөнкү жагдайлар келип чыкканга чейин күчүндө болот:

- Медиативдик макулдашууга кол коюу;
- Медиацияны токтотуу келишимине кол коюу;
- ушул Келишимде, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка негиздер келип чыкканда.

6.4. Бул Макулдашуунун бардык тиркемелери анын ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

6.5. Бул Келишим бирдей юридикалык күчкө ээ болгон 3 (үч) нускада түзүлдү, Келишимдин тараптарынын ар бири үчүн бирден.

7. ТАРАПТАРДЫН РЕКВИЗИТТЕРИ ЖАНА КОЛ ТАМГАЛАРЫ

1 тарап	2 тарап
Медиатор	

МЕДИАТИВДИК МАКУЛДАШУУ №__

Бишкек

20__-жылдын "__" _____

(Аты-жөнү, туулган жылы, паспортунун реквизиттери, жашаган дареги)

_____, атынан, _____ негизинде иш алып барган,
мындан ары "1-Тарап",

жана

(
толук аты-жөнү, туулган жылы, паспортунун реквизиттери, жашаган дареги)

_____, атынан, _____ негизинде иш алып барган,
мындан ары "2-Тарап",

**мындан ары "Тараптар" деп аталат, ушул Медиативдик макулдашууну (мындан ары
- Макулдашуу) төмөнкүлөр жөнүндө түзүштү:**

1. Тараптар тарабынан түзүлгөн жана кол коюлган 20__-жылдын “__” _____ №__
медиацияны колдонуу жөнүндө келишимге ылайык демилгеленген жана Медиатордун
жардамы менен _____

аталган талаш боюнча медиация процедурасы жүргүзүлгөн.

2. Медиация процедурасы жүргүзүлгөн мөөнөт:
_____.

3. Ушул макулдашуу тараптардын ыктыярдуулугунун жана ак ниеттүүлүгүнүн
принциптеринин негизинде аткарылууга жатат.

4. Ушул Макулдашуу купуялуу болуп саналат, эгерде Тараптар башкача макулдашпаса
жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, үчүнчү жактарга ачыкка
чыгарылууга жатпайт. Ушул Макулдашуунун мазмуну Макулдашууда көрсөтүлгөн
аракеттерди аткаруу үчүн гана ачыкка чыгарылышы мүмкүн.

5. Тараптар медиация процедурасында алар тарабынан берилген, анын негизинде
ушул Макулдашууга кол коюлган маалыматтар толук жана анык болгондугун ырасташат.

6. Келишимдердин мазмуну жана аларды ишке ашыруу мөөнөттөрү:

6.1. "1-тарап" төмөнкүлөргө милдеттенет:

1. _____
2. _____
3. _____

6.2. "2-тарап" төмөнкүлөргө милдеттенет:

1. _____
2. _____
3. _____

7. Тараптардын жоопкерчилиги:

7.1. Тараптардын бири ушул Макулдашуунун шарттарын бузган учурда

(аларды аткаруунун ыкмалары жана мөөнөттөрү жана аларды аткарбай коюунун же талаптагыдай эмес аткаруунун кесепеттери)

8. Ушул Макулдашуунун алкагында жетишилген макулдашууларды ишке ашырууга же чечмелөөгө байланыштуу пикир келишпестиктер же кыйынчылыктар келип чыккан учурда, Тараптар _____ деген медиатордун жардамы менен медиация процедурасын кайра баштоонун мүмкүнчүлүгүн жана зарылдыгын карайт.

9. Ушул медиативдик макулдашуу _____ баракта 2 (эки) нускада, бирдей юридикалык күчкө ээ, Тараптардын ар бири үчүн бирден түзүлдү.

10. Тараптардын реквизиттери жана колтамгалары:

1-тарап

2-тарап

**Медиация процедурасын токтотуу
макулдашуусу №__**

Бишкек

202__-жылдын "__" _____

_____ (юрдикалык жактын толук аталышы же жеке жактын толук аталышы (IP))

_____ атынан,
_____ негизинде иш алып баруучу, мындан ары "1-Тарап" деп аталат.

(өкүл анын негизинде иш жүргүзгөн документ)

бир жагынан жана _____

(юрдикалык жактын толук аталышы же жеке жактын толук аты (IP))

_____ негизинде иш алып барган
_____, мындан ары "2-Тарап" деп аталат.

(өкүл анын негизинде иш жүргүзгөн документ)

экинчи жагынан, мындан ары биргелешип «Тараптар» жана медиатор
_____, деп аталат

(Аты-жөнү)

мындан ары "Медиатор"

- Тараптардын ортосунда келип чыккан

талашты жөнгө салуу максатында,

- тараптардын ыктыярдуулугу, кызматташуусу жана тең укуктуулугу, медиатордун бейтараптыгы принциптерин жетекчиликке алуу менен;

- Тараптардын жана медиатордун ортосунда медиацияны колдонуу жөнүндө 202__-жылдын "__" _____ №__ келишимдин түзүлгөндүгүн эске алуу менен.

Тараптар медиация процедурасын токтотуу жөнүндө ушул Макулдашууну (мындан ары - Келишим) төмөнкүлөр жөнүндө түзүштү:

1. Ушул Макулдашууга ылайык Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын жетекчиликке алып, Тараптар жана Медиатор медиация процедурасын токтотуу жөнүндө чечим кабыл алышты.
2. Тараптар ушул Макулдашууга кол койгондон кийин купуялуулук принцибинин сакталышына кепилдик беришет.
3. Бул Келишим ага Тараптар кол койгон учурдан тартып күчүнө кирет.
4. Бул Келишим үч нускада түзүлдү, бирдей юридикалык күчкө ээ, ар бир Тарап үчүн бир нускадан.

5. Тараптардын кол тамгалары жана реквизиттери

Тарап

Тарап

Медиатор

Медиациянын катышуучуларынын анкетасы

1	Юридикалык жактын/жеке ишкердин өкүлүнүн жынысы (аял, эркек), жашы	
2	Кызматы	
3	Юридикалык жактын (ЖИ) ишинин түрү	
4	Медиация жөнүндө кантип уктуңуз эле?	
5	Медиатордун/медиатордун аты-жөнү	
6	Талаш/чырдын (конфликттин) предмети?	
7	Медиатордун ишине 1ден 5ке чейинки шкала боюнча баа бериңиз, мында 5 эң жогорку баа.	1 2 3 4 5
8	Сизге медиатордун кандай сапаттары жакты?	
9	Медиация сизге жактыбы жана эмне үчүн?	

10	Медиациянын жыйынтыгы?	☐ Ооба ☐ Жок ☐ Башкасы _____
11	Медиатордун иши боюнча пикириңиз жана каалооңуз кандай?	
12	Медиацияга чейинки талаштуу кырдаалга көз карашыңыз кандай эле?	
13	Медиациядан кийинки талаштуу жагдайга көз карашыңыз кандай болду?	
14	Келечекте ушундай жагдайлар жаралса, медиацияга кайрыласызбы?	☐ Ооба ☐ Жок ☐ Башкасы _____
15	Кыргыз Республикасында медиацияны өнүктүрүү боюнча кандай сунуштарыңыз бар?	☐

16	Сиздин пикирлериңиз	
17	Ай-күнү	
18	Кол тамга	